

FEDERÁLNY ÚRAD
PRE VYNÁLEZY

POPIS VYNÁLEZU

K AUTORSKÉMU OSVEDČENIU

270 516

(11)

(13) B1

(51) Int. Cl.⁴

A 41 G 9/00

A 41 D 27/08

(21) PV 10214-87.1

(22) Prihlásené 30 12 87

(40) Zverejnené 13 12 89

(45) Vydané 25 06 91

(75) Autor vynálezu ŠTEFEK SLAVOMÍR RNDr.,
KARPIŠ LADISLAV ing., BRATISLAVA

(54) Perový boa-pás

(57) Riešenie sa týka odboru spracovania ozdobného peria. Rieši perový pás z pier iných druhov vtákov ako boa, pričom má vzhľad charakteristický pre originálne boa-pásky. Perový boa-pás pozostáva zo základného perového pruhu zo stvolov, ostňov a zástavic z peria falošné marabu, morčacie zrkadielka, morčacie korunky, kohútie kosiaričky, kohútie sedlové závesy, kohútie krčné závesy, husie panny, husie chvostové perá apod., pričom spodná časť stvolov alebo ostňov je rovnomerne postupne uložená v jednej línii vo vzdialenosti aspoň 0,5 cm a zbývajúca časť stvolov alebo ostňov je na lícnej strane pásu priestorovo rôznosmerne usporiadaná alebo neusporiadaná. Základný perový pruh môže byť zhora i zdola opatrený doplnkovým perovým pruhom zo stvolov alebo ostňov opatrených voľnými vetvičkami, napríklad z peria marabu, falošné marabu, pštrosie perie apod., pričom celé ostne v doplnkovom perovom pruhu sú rovnomerne postupne uložené v jednej línii so vzdialenosťou začiatkov menšou ako je dĺžka ich ostňov. Časti ostňov základného alebo i doplnkového perového pruhu uložené v línii sú spolu fixované šitím, lepením, tmelením, svorkami apod., prípadne sú fixované aj so súbežným fixovacím elementom, napr. vloženou niťou, lankom, podložitým textilným pruhom apod. Z ľavej a pravej strany vychádzajúce časti stvolov, ostňov a zástavic základného perového pruhu sú k sebe naklopené smerom na lícnu stranu pásu.

Vynález sa týka perového boa-pásu z priestorove orientovaných vetvičiek a zástavíc pier farbených alebo nefarbených a neupravených alebo mechanicky, či chemicky upravených.

Perové pásy z originálnych pier boa, ktoré sú ostňami pospájané do súvislého perového pruhu, sa v súčasnosti v dôsledku nedostatku peria boa prakticky už nevyskytujú. Existujú perové boa-pásy, ktoré sú vyrobené z pera iných druhov vtákov a vzhľad perového pruhu, charakteristický pre originálne boa-pásy, je u nich dosiahnutý vhodným priestorovým usporiadaním, fixovaním a tvarovaním pier rôzneho druhu z iných vtákov.

Jeden z takýchto druhov perových boa-pásov je tvorený plochým pruhom z vybraných typov pier s tenkými stvolami, ktoré sú ešte navyše stenčené brúsením, pričom tento plochý pruh pier je spolu s vodiacou nítou fixovaný strojovým prešitím a lepom v mieste vodiacej nite. Charakteristický vzhľad boa-pásu je dosiahnutý tým, že plochý pruh je poskrúcaný v mieste vodiacej nite, kde je vytvorené robustné skrutkovité jadro. V značnej miere je preto znemožnené používanie takéhoto pásu na textilný alebo iný podkladový materiál a prakticky vylúčené je jeho použitie ako snímateľný doplnok šiat. Pri použití ako samostatný prehoz dochádza následkom mechanického namáhania pri manipulácii postupne k uvoľňovaniu jadra pásu, ktorý sa sploštuje a tým sa stráca charakteristický vzhľad boa-pásu. Priestorový pohyb pier v takomto boa-páse je značne obmedzený, čo znižuje jeho estetickú úroveň. Pás sa v prípade vypadnutia pier z jadra alebo uvoľnenia jadra veľmi obťažne opravuje a opravované miesta majú zmenené mechanické a estetické vlastnosti.

Iný druh perového boa-pásu pozostáva zo strhnutých častí zástavíc dlhých pier alebo s dlhými tenkými stvolami, navyše stenčenými brúsením, ktoré sú spojené do zväzkov. Zväzky sú postupne fixované v ťahovacích slučkách na vodiacej niti. Mechanické vlastnosti takéhoto boa-pásu sú pomerne zlé. Vodiaca niť v mieste ťahovacích slučiek už pri výrobe poškodzuje pri silnom doťahovaní stvolu a následne dochádza k vypadávaniu pier z pásu. K vypadávaniu jednotlivých pier alebo celých zväzkov pier dochádza aj z nedostatočne utiahnutých slučiek a v prípade použitia robustnejších, ťažších a dlhších pier aj pri správne utiahnutých slučkách, v takomto boa-páse často nie je dosiahnutá rovnomerná priestorová orientácia pier v zväzkoch ako aj rovnomerná vzdialenosť zväzkov v páse, lebo výber dostatočného počtu pier a rovnakým vzhľadom a vlastnosťami je spravidla prakticky nemožný. Tým sa znižuje estetický účinok tohto druhu boa-pásu. Výhodou oproti predošlému druhu boa-pásu je, že sa dá našívvať na textilný alebo iný podkladový materiál, ale ako snímateľná ozdoba na šaty, pláštenky, kostýmy apod. tiež nie je plne vyhovujúci.

Uvedené nedostatky v podstatnej miere odstraňuje perový boa-pás z priestorove orientovaných vetvičiek alebo celistvých zástavíc pier farbených alebo nefarbených, neupravených alebo mechanicky, či chemicky upravených, podľa vynálezu, ktorého podstata spočíva v tom, že ho tvorí základný perový pruh z celých stvolov, ostňov, alebo zástavíc, napríklad z peria falošné marabu, morčacie zrkadielka, morčacie korunky, kohútie kosiariky, kohútie sedlové závesy, kohútie krčné závesy, husie panny, husie chvostové perá apod., pričom spodná časť stvolov alebo ostňov je v základnom perovom pruhu na sebe rovnomerne postupne uložená v jednej línii vo vzdialenosti aspoň 0,5 cm. Zbývajúca časť stvolov alebo ostňov je na ľavej strane pásu priestorove rôznosmerne usporiadaná, alebo neusporiadaná. Základný perový pruh môže byť zhora aj zdola opatrený doplnkovým perovým pruhom z celých stvolov, ostňov alebo častí stvolov opatrených voľnými vetvičkami, napríklad z peria marabu, falošné marabu, pštrosie perie a podobné. Ostne v doplnkovom perovom pruhu sú pritom celé na sebe rovnomerne uložené v jednej súvislej línii so vzdialenosťou začiatkov stvolov alebo vetvičkami opatrených častí stvolov menšou ako je dĺžka ich ostňov. Ostne i časti ostňov základného a doplnkového perového pruhu, ktoré sú navzájom uložené v jednej línii, sú spolu fixované šitím, lepením, tmelením, svorkami a podobne, prípadne sú fixované a aj spolu so súbežným fi-

xovacím elementom pre spevnenie, prípadne aj uchytenie perového boa-pásu ako napríklad vloženou niťou alebo lankom, alebo podložitým textilným pruhom a podobným. Z ľavej a pravej strany vychádzajúce časti stvolov alebo ostňov základného perového pruhu a vetvičkami opatrené ľavé a pravé strany zástavíc a/lebo ostňov a zástavíc so strhnutou spodnou časťou stvolu, ktoré sú navzájom fixované, sú k sebe naklopené smerom na lícnu stranu perového boa-pásu.

Perový boa-pás podľa vynálezu má značne lepšie mechanické, užitkové a estetické vlastnosti, ako doterajšie druhy boa-pásov, ktoré sú zrovnateľné s vlastnosťami originálnych boa-pásov. Nepochádza u neho k vypadávaniu pier z pásu a následnému porušovaniu vzhľadu charakteristického pre boa-pásky. Jeho životnosť je preto dlhšia, ako u zrovnateľných doterajších druhov používaných boa-pásov. Má univerzálne použitie, t.j. možno ho použiť ako prehoz a aj na iné dekoratívne účely, vrátane našívania na textilný alebo iný podkladový materiál. Ako prehoz sa však dá použiť tak, že sa navzájom spoja rubom smerom k sebe dva až štyri boa-pásky. V prípade mechanického poškodenia sa dá pomerne jednoducho opravovať bez narušeného vzhľadu opravených miest.

Príklady perového boa-pásu podľa vynálezu:

Príklad 1

Zástavicou opatrené časti stvolov bielo-falošného marabu o dĺžke cca 8 cm a šírke cca 11 cm sú uložené tak, že ostne sú v jednej línii v pozdĺžnom smere vždy rubom na lici predošlého pri rovnakom smere orientácie slabších koncov ostňov, pričom začiatok a koniec susedných ostňov sa navzájom presahujú o cca 1 cm. Na tomto doplnkovom perovom pruhu sú biele perá z kohútich sedlových závesov, pričom spodné časti stvolov pier v tomto základnom perovom pruhu sú na sebe rovnomerne postupne uložené v dĺžke cca 1,5 cm v jednej línii s doplnkovým perovým pruhom pri vzájomnom posunutí začiatkov spodných častí stvolov o cca 0,8 mm. Zbývajúca časť stvolov pier je na lícnej strane pásu priestorovo usporiadaná tak, že sa rovnomerne postupne strieda orientácia na ľavú a pravú stranu smerom od základného perového pruhu.

Súbežne s uloženými časťami spodných stvolov pier je na tomto základnom perovom pruhu spevňovacia niť alebo lanko. Pravá i ľavá strana zástavíc ostňov doplnkového perového pruhu aj časti stvolov pier základného pruhu sú naklopené k sebe na lícnej strane. Doplnkový a základný perový pruh sú vzájomne spolu fixované a spevnené obšitím ostňov a stvolov, napríklad jednoduchým prevlečným ťahovacím stehom, zaisteným proti uvoľneniu dvojitou ťahovacou prevlečnou slučkou vo vzdialenostiach každých cca 3 cm po celej dĺžke.

Príklad 2

2 až 4 perové pásky podľa príkladu 1, u ktorých začiatky spodných častí stvolov pier v základnom perovom pruhu sú navzájom posunuté o cca 2,5 cm, sú priložené k sebe rubom tak, že orientácia tenších a hrubších koncov ostňov doplnkového perového pruhu je navzájom opačná. Pásky sú navzájom spojené obšitím okolo stvolov a ostňov pier.

Príklad 3

Zástavicou opatrené časti bielo-peria marabu s dĺžkou ostňov cca 14 cm a šírkou zástavíc cca 11 cm a farebné perie husie panny o dĺžke cca 18 cm a šírke zástavíc cca 4,5 cm so strhnutou spodnou časťou zástavíc v dĺžke cca 4 cm sú uložené ako v príklade 1, pričom začiatky priložených spodných častí stvolov z husích panien sú navzájom posunuté o cca 2 cm. Spodné časti stvolov sú v tomto základnom perovom pruhu na sebe rovnomerne postupne uložené v dĺžke cca 3,5 cm. Doplnkový a základný perový pruh sú navzájom zdola spevnené podložitým textilným pruhom cca 3,5 cm širokým, preloženým okolo ostňov a stvolov a strojovo prišitým.

Príklad 4

Zástavicou opatrené časti stvolov farebného krídlového pštrosieho peria, zostrihaného na dĺžku cca 16 cm, a so šírkou zástavice cca 20 cm a biele perie kohútie kosiariky o dĺžke cca 25 cm a šírke 3,5 cm so strhnutou spodnou časťou zástavíc v dĺžke cca 4 cm sú uložené ako v príklade 1. Začiatky priložených spodných častí stvolov pier kohútie kosiariky sú navzájom posunuté o cca 1,5 cm a spodné časti každého stvolu sú v tomto základnom perovom pruhu na sebe rovnomerne postupne uložené v dĺžke cca 4 cm. Základný perový pruh je zhora opatrený doplnkovým perovým pruhom z ostňov opatrených zástavicou z bieleho peria marabu s dĺžkou ostňov cca 15 cm a šírkou zástavíc cca 12 cm, u ktorých sa susediace konce ostňov navzájom prekrývajú o cca 2 cm. Perový pruh je fixovaný stálotvárnym lepidlom, napr. na báze syntetických polymérov alebo prírodných látok ako je kaučuk a podobné a spevnený ostne a stvolý obopínajúcim prílepeným textilným pruhom cca 3 cm širokým.

Príklad 5

Biele morčacie zrkadielka, alebo korunky o dĺžke cca 15 cm a šírke cca 4 cm a farebné perá falošné marabu o dĺžke cca 13 cm a šírke cca 4 cm sú uložené ako v príklade 1, pričom je vzájomné posunutie začiatkov spodných častí stvolov oboch druhov pier o cca 1 cm. Spodné časti každého stvolu sú v tomto základnom perovom pruhu na sebe rovnomerne postupne uložené v dĺžke cca 5 cm. Perový pruh je fixovaný spevňovacou niťou a stálotvárnym lepidlom, napr. na báze syntetických polymérov alebo prírodných látok, ako je kaučuk apod.

Príklad 6

Biele a farebné zástavicou opatrené časti stvolov peria falošné marabu o dĺžke a šírke cca 8 cm a strhnuté biele a farebné celé zástavice z husích šandieliek sú uložené ako v príklade 1, pričom začiatok susedných ostňov so zástavicami z falošné marabu sa navzájom prekrývajú na dĺžke cca 0,5 cm a vzájomné posunutie začiatkov spodnej časti strhnutej zástavice z husích šandieliek je cca o 0,5 cm. Spodné časti každej strhnutej zástavice sú v tomto základnom pruhu na sebe rovnomerne postupne uložené na dĺžku cca 1 cm. Striedavo uložené biele a farebné perové časti doplnkového a základného perového pruhu sú fixované stálotvárnym lepidlom, napr. na báze syntetických polymérov alebo prírodných látok, ako kaučuk apod.

Postup výroby perového boa pásu podľa vynálezu je nasledovný:

Perie, ktorého zástavice majú voľné vetvičky, napríklad marabu, falošné marabu, pštrosie perá a podobné, alebo perie so zástavicami celistvými alebo so zástavicami vzájomne kombinovanými, napríklad husie panny, husie chvostové perie, kohútie kosiariky, kohútie sedlové závesy, kohútie krčné závesy, morčacie zrkadielka, morčacie korunky a podobné sa pretriedi. Podľa potreby sa aj mechanicky upraví brúsením hrubých stvolov na ru-be pier a oddelením spodnej hrubšej časti a vrcholu peria tak, aby bola zachovaná rovnomerná dĺžka a šírka získavaných častí zástavíc. Zároveň sa podľa potreby z pier strhnú časti zástavice tak, aby mali zástavice všade zachovanú rovnakú výšku vrstvy pokožky stvola, ktorá drží vetvičky zástavice pohromade.

Predpripravená surovina sa namáčaním v čistej vode zbaví vodorozpustných nečistôt a prímiesí, potom sa vyperie za použitia čistiacieho prostriedku ako sú saponáty, mydlo a podobné a preplachovaním čistou vodou sa zbaví zvyškov čistiacich prostriedkov a nečistôt.

Podľa okolností a konkrétnych potrieb sa vykoná aj farebná a chemická úprava, spočívajúca vo fixácii látok s antistatickým stužovacím, zmäkčovacím alebo mastiacim účinkom. Nakoniec sa surovina v odstredivke zbaví vodného roztoku na vlhkosť cca 35 % hmot-

nostných vody na sušinu a suší sa pri teplote cca 95 °C na vlhkosť 8 až 12 % hmotnostných vody na sušinu do rozprestretia sa zástavíc. Po vysušení sa surovina nechá vychladnúť.

Perá sa potom spodnou časťou ostňov alebo stvolov na seba postupne rovnosmerne ukladajú do jednej línie so začiatkami v potrebnej vzdialenosti a na potrebnej dĺžke. Zbývajúca časť stvolov alebo ostňov sa na lícnej strane pásu nechá priestorovo usporiadane alebo neusporiadane smerom od základnej línie. S perami takto vytváraného základného perového pruhu sa podľa potreby kladú súčasne alebo navzájom následne perá doplnkového perového pruhu z celých stvolov, ostňov alebo častí stvolov opatrených voľnými vetvičkami. Perá doplnkového perového pruhu sa pritom kladú pod alebo medzi perá základného perového pruhu, pričom ostne sa na seba ukladajú postupne rovnosmerne do jednej línie so vzdialenosťou začiatkov stvolov alebo vetvičkami opatrených častí stvolov v doplnkovom perovom pruhu menšou ako je dĺžka ich ostňov. Potom sa ostne a časti ostňov základného i doplnkového perového pruhu, ktoré sú uložené v línii na seba, zafixujú navzájom šitím, lepením, tmelením, svorkami a podobne, prípadne sa zafixujú aj spolu so súbežným spevňovacím elementom pre spevnenie alebo aj uchytenie perového boa-pásu, napríklad vloženou niťou, lankom, podložným textilným pruhom a podobným. Z ľavej strany a z pravej strany vychádzajúce časti sa pritom k sebe naklopiť smerom na lícnu stranu perového boa-pásu.

P R E D M E T V Y N Á L E Z U

Perový boa-pás z priestorove orientovaných vetvičiek a/ alebo celistvých zástavíc pier farebných alebo nefarebných neupravených alebo mechanicky, či chemicky upravených, vyznačujúci sa tým, že ho tvorí základný perový pruh z celých stvolov, ostňov alebo častí stvolov opatrených voľnými vetvičkami a/ alebo zo zástavíc celistvých alebo so strhnutou spodnou časťou zástavíc, napríklad z peria falošné marabu, morčacie zrkadielka, morčacie korunky, kohútie kosiariky, kohútie sedlové závesy, kohútie krčné závesy, husie panny, husie chvostové perá a podobné, pričom spodná časť stvolov alebo ostňov je v základnom perovom pruhu na sebe rovnomerne postupne uložená v jednej línii vo vzdialenosti aspoň 0,5 cm a zbývajúca časť stvolov alebo ostňov je na lícnej strane pásu priestorove rôznosmerne usporiadaná a/alebo neusporiadaná, prípadne základný perový pruh je zhora a/alebo zdola opatrený aj doplnkovým perovým pruhom z celých stvolov, ostňov alebo častí stvolov opatrených voľnými vetvičkami, napríklad z peria marabu, falošné marabu, pštosie perie a podobné, pričom ostne v doplnkovom perovom pruhu sú celé na sebe rovnosmerne postupne uložené v jednej línii so vzdialenosťou začiatkov stvolov alebo vetvičkami opatrených častí stvolov menšou ako je dĺžka ich ostňov a ostne i časti ostňov základného alebo i doplnkového perového pruhu, ktoré sú navzájom uložené v jednej línii, sú spolu fixované šitím, lepením, tmelením, svorkami a podobne, prípadne sú fixované aj so súbežným fixovacím elementom pre spevnenie, prípadne aj uchytenie perového boa-pásu, ako napríklad vloženou niťou alebo lankom alebo podložným textilným pruhom a podobným, pričom z ľavej a pravej strany vychádzajúce časti stvolov alebo ostňov základného perového pruhu a/alebo vetvičkami opatrené ľavé a pravé strany zástavíc a/alebo ostňov a zástavíc so strhnutou spodnou časťou stvolu, ktoré sú navzájom fixované, sú k sebe naklopené smerom na lícnu stranu perového boa-pásu.